

РУСЛАНИ

Передплата
на «РУСЛАНА» вносить:
в Австрії:
за цілий рік . . . 20 кор.
за пів року . . . 10 кор.
за чверть року . . . 5 кор.
за місяць . . . 1-70 кор.

За границею:
за цілий рік: зі щоденною
виставкою 7 доларів, або 12
рублів; з виставкою двічі
в тижні 5½ долара, або 10
рублів; з виставкою що субо-
ти 4½ долара, або 9 рублів.
Поодинокі числа по 10 сот.

Телефон Редакції ч. 1484. — Конто почт. щадниці ч. 98.704.

Виходить у Львові що дня
крім неділь руських свят
о 5½ год. по полудні.
Редакція, адміністрація і
експедиція «Руслана» при
ул. Осоловських ч. II. партер
(Фронт від ул. Тихої). Експе-
диція місцева в Агенції
Соколовського в насажі Гаве-
мана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереження.
Рекламації неопечатані в
вільні від порта. — Оголо-
шенні звичайні приймають
ся по лінії 20 с. від стріч-
ки, а в «Надісланім» 40 с.
від стрічки. Подяки і при-
ватні донесення по 30 сот.
від стрічки.

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича

(S) Про всеславянський конгрес в Софії

Пише дневник „Allgemeiner Ti-
roler Anzeiger“, якого вельми влуч-
ну статтю про „мнїме наближенє Росії до
Австрії“ подали ми недавно, — в ч. 35.
на передовім місці, як слїдує:

Як раз минає два роки з того часу,
я: „Новое Время“, до котрого до-
писує з Лондона змальований вже нами
недавно Веселіцький-Божидарович, дало до
сего почин, щоби обновити всеславянську
ідею і на ново уладувати всеславянські
зїзди. В добре поінформованих кругах роз-
казували вже тоді, що починником сеї гад-
ки був саме названий гаспадин Весе-
ліцький.

Незабавом потім зголосив ся в «Новім
Времені» до слова якийсь професор Бор-
зенко з Одеси, що жертвував на уладженє
першого всеславянського конгреса в «Росії»
поважну суму 100.000 карбованців. Не-
довірчиви висказували гадку, що тих
100.000 карбованців походило так само з
Англії, як і сама гадка віднови всеславян-
ських конгресів взагалі.

І дійсно в кілька неділь пізнійше пу-
стив ся гаспадин Веселіцький-Божидарович
в подорож по Австро-Угорщині, де перего-
ворював звичайно із всілякими славос-
і руссофільськими провідниками і так ні сіло

ні пало прийшов на світ той «урод-нео-
славїзм», а батьком його названо д-ра Кра-
маржа.

Під проводом Крамаржа утворив ся
в австрійській палаті послів „комітет ав-
стрійско-славянських послів для обісланя
всеславянського конгреса в Росії“. Сюди
належали: послы Крамарж, Кльофач, Грїбар
і („наш прекрасний“) Глебовіцькой (Нїка-
лайчик)

Сї панове поїхали відтак до Росії, а
вернувши, заходились з усіх сил коло того,
щоби приєднати славянські народи Австрії
до участі в задуманім конгресі. Одначе
весь труд остав без ніякого успіха. Ніхто
не хотів пускати ся на далеку путь у хо-
лодний Сївер, а іменно нерадо прийняли за-
просини Славяни католицьких пересвїдченє.

По довгих переговорах, ведених між
Прагою і Петербургом, рішили ся провід-
ники скликати підготовну всесла-
вянську конференцію до Пра-
ги, де наперед мали давній всеславянській
ідеї надати новий понадний вид.

І так виступела она в непорочнім виді
«неославїзму», який являє ся на ділі між
народним дурисвїтством першої міри, бо
супроти Росії та Балкана остав він і на-
дальше старим панславїзмом чи панруси-
змом, крайно ворожим для Австрії, а знов
у самій Австрії мав він рішаючим кругам
видавати ся зовсім невинним змаганєм, яке

не звертає ся зовсім проти австрійської дер-
жави.

Отже перша всеславянська конферен-
ція відбула ся перед двома роками в Пра-
зі. Під той час було вже питанє прилуки
Босни і Герцоговини головною точкою по-
літичних розправ, і скоро в Празі зійшли
ся всеславянські гості та др. Крамарж роз-
винув спасенну ідею неославїзму, вчинили
відпоручники Сербії та Росії участь в нео-
славянській акції сейчас зависимою від
становища австрійських Новославян супроти
Босаньського питання*).

Як признали самі учасники праских
нарад, то австрійські провідники неославїз-

* В Празі, як виговорили ся також не-
давно темер „Прикарп. Русь“, станула під протекто-
ратом д-ра Крамаржа умова між д-ром Глебовіць-
ким et cons. а польськими представниками нео-
славїзму, що Поляки признають Австрій-
ських Русинів одним народом з Мо-
салаями, і обовязують ся спиноувати українсько-
русский народний розвиток, до чого обовязали ся
також представники Москалів гр. Бобрїнський et
cons. що до Росії. Ось так то др. Крамарж et
consr. розуміє славянське братерство. Він обіцо-
вав за поміч давану польським колом Чехам у
віденській держ. радї, виведати з підмогою Бо-
брїнських підлеглих для Поляків в Росії, а на про-
текторів сих заходів навязали ся Глебовіцький,
Вергун et cons за ціну згнобленя Українців. Так
выглядає неославїзм і славянофільська робо-
та д-ра Крамаржа! — *Ред. Русл.*

Мій осінний спочинок.

З вікна моєї хати чудовий краєвид...

Ранійше два слова про мою хату. Хата моя
— се звичайна, проста хата, потинькованя ва-
пном; з одним вікном, з білими занавісками, з
столом, стільцем і ліжком. Звичайна, проста ха-
та: чернеча келія, сказав би поетично. І в ній
я немов відроджую ся, молодію, освіжую ся.
Куди милійша вона мені за всі мої сїм кімнат
півторатисячної квартирі, Саля приємна, ідальня
спальня, діточі, кабінет... і нема свого, власного
куточка, нема де бути самітним у двох тільки
з своєю душею. Там я господар, батько, чоло-
вік, робоча машина нарешті; там клієнти, кло-
поти, турботи, гроші...

Лїг на ліжку, лежу. Душа моя купаєть ся в
чарівній розкоші самотности, свободи. Тут, в сій
благенькій принаді білих простях стїн я без о-
бовязків, без турбот.

Лежу й говорю собі: се так, се істинно так;
я тут сам для себе, сам, один.

Перед мною на стїні два малюнки. Один
— якийсь привадний образ полудневої природи,
з блакїтною водою, рожевим небом, мальовни-
чим замком, гондолею, на тїлі південної рослини.
Другий — природа сувора, поважна: гори висо-
кі, ліси похмурні, небо хмарливе — краєвид
дикий.

Алеж бо, я забув зовсім, що хотїв описати
краєвид з вікна моєї хати.

З вікна моєї хати чудовий краєвид... Мої
очи вбирають его, душа моя чаруєть ся ним; я
пю всім єством моїм его божественну красу,
чисту й правдиву.

Золото сонця заливає мою хату майже у-
весь день, — сей скарб, якого я вже давно не
мав, ба, про який мало чи не забув. Котре вже

літо я не виїздив за межі міста, прикутий
обовязками.

Несподівано, по літі вже, знайомий мій лі-
кар серйозно налякав мене моїм лихим ви-
глядом.

— Що ви собі думаєте, мій друже! Хочете
швидко в ліжку лягти? Кидайте все й тікайте.
Від щирого серця вам раю.

— ?!

— Нема що такі фігури представляти.
Швидче їдьте... де повітре, сонце, де нема вам
роботи, турбот.

— Та як пак моя недуга зветь ся?

— Моральне перевтомленє. Розумієте, мо-
ральне! Треба в інших умовах пожити; пожити
паном, вільним.

— Та вжеж осїнь, дайте спокій...

А з рештою я згодив ся. З початку тільки
згодив ся, а потім вже й поривав ся сам. Так,
так... і як мені не спало на думку ранійше, що
се моральне перевтомленє. Ось саме се слово
правдиво передає весь мій настрій. Сї щоденні
обовязки, сї рахунки, клієнти, кредитори і праця
праця, що сушить, що видушує всі соки. Так,
так. Се моральне перевтомленє. Чудово, я їду.

Був у мене товариш мій давний; добрий,
близкий приятель; жив він в п'ятьох годинах від
міста і давно закликав мене до себе. Не мав ча-
су. Темер поїду.

Написав єму. Він дуже радий, просить; дві
хати для мене — пише.

І я поїхав.

Взяв собі одну хату; осю малу, непишну,
строгу й сонцем залиту. Підійшов до вікна, ви-
сунув голову.

Просто проти мене, повітре, небо, багато
неба, все небо. Всюди, куди не глянь, простір,
зелений простір. І се все внизу (дім на горі) і
на околицїх горбочках, а надо мною тільки ле-
гке синє небо. Якось ніби терасами понижуєть

ся все передо мною. Садиба наша спускаєть ся
крутим шпильочком, а поза нею невольними хви-
лями ідуть горбочки по горбочках, зелені, сві-
жі, барвисті. Прекрасна, широка левада розсте-
люєть ся у підніжя горбочків. Зелена, немов на
весні, перерізана струнками, рівними рядами
тонких деревець, она мов би центр утворює
серед всеї буйної мішанини пасовиска, гайочків,
саїв, горбочків. З другого боку левади знов
горбочки повільно підвиспують ся.

А поруч — відділене греблею — озеро чи
став, ну, словом, вода. Вода.. як давно я її не
бачив! Правда, там, де я живу завжди, є Дні-
про, гарний, мальовничий. Та я ніколи не бачу
его. Часу нема.

Озеро блищить щов дзеркало, має теплий
відтїнок і ніжноспокійний вигляд.

Я завмер. Стільки живої краси в нїм. Бли-
щить в зеленій рамі. Наче чиста сльоза впала
з неба, щоб освіжити груди землі. І не ви-
сохла.

Праворуч все гайки, все пасовиска; знов
гайки й далі, аж край обрїя, де небосхил з зе-
млею зливають ся.

А у лївий бїк, на висшїм горбочку два ві-
тряки мов вартові на чатах. Далі доганяючи
одче другого кілька деревець.

Усюди розкидані хатки; біленькі, чепурні
— в зеленім віночку; одна висше, друга нижче,
в право, у лїво...

Все те овїане теплим, останнім жагуче те-
плим диханєм осіннього сонця.

Коло дев'ятої години являєть ся оно перед
моїм вікном й цілу днину лишаєть ся зі мною,
аж заки не зайде на моїх очах за гору.

Як сонце являєть ся, вихожу у садок. Са-
док на горбочку. Альтанка вся в червоному ли-
стї дикого винограду — тут, перед домом. Нав-
круги її кльомби, дикі, з примітивними квітка-
ми, травою. Стежечки не розчищені. Так крас-

ма зобов'язали ся дійсно, не допустити до прилуки Босни та Герцоговини. На те згодили ся всі, що головна основа неославізма має полягати в ненарушимості політичних границь тих країв, де живуть Слав'яни.

І скоро тільки Босну прилучено, зняв ся у сербськiм і російськiм дневникарствi страшенний крик; австрійським провідникам новославіяства закидували, що они зломали дане слово мимо того, що обіцяли ніяк не допустити до прилуки Босни.

Опісля відбула ся в минулім році в Петербурзі друга всеславіяньска конференція, в якій участвовали знова послі: Крамарж, Кльофач, Грібар і наш Глебовіцкой-Нікалайчик.

На сій конференції підносили сербські і московські промовці як найтяжші жалоби проти названих послів. Всі докоряли їм, що они сьвято обітували в Празі спинити прилуку, а пізнійше, як прилука мимо того стала dokonаною подією, не кивнули проти неї ні пальцем.

З тої пори зарізаялась глибока прогалина помежи неославізмом і панславізмом, як его розуміють в Сербії та Росії та й так показало ся неможливим скликувати всеславіяньський конгрес.

(Конець буде).

Політичний огляд.

Заграниця.

Австро-угорський міністер заграничних справ, гр. Еренталь полишив по собі як найлучші спомини в Берліні і сильне вражінє визначної личности. Пишуть про се не лише німецькі дненики, але навіть французький Temps подає про се теплий відзив. Berliner Tegeblatt підносить, що союзні відносини між Австро-Угорщиною і Німеччиною стали тепер ще тісніші, причім можна додати ще більше рішучий натяк на велике значінє третього італійського союзника. Temps звертає увагу на се, що політика Австро-Угорщини стала

за гр. Ерентала певнійшою і самостійнійшою; не стратила на сiм Німеччина, але противно вискала, бо уступивши більше місця Австро-Угорщині, піднесла через те й своє міжнародне значінє. Giornale d' Italia заявляє, що Італія витає радісно сей привязний розвій відносин між Австро-Угорщиною і Німеччиною зарівно, як зближенє між Австро-Угорщиною і Росією.

Як звісно, гр. Еренталь удав ся з Берліна в відвідини до столиці Баварії в справі питань дотикаючих баварско-австрійських пограничних рік.

Болгарський король Фердинанд відвідав враз з королевою російського царя Николу. В Царськiм Селі відбув ся двірський обід, в часі якого вивірили оба монархи відповідні тоасти. Цар, пучи здоровлє болгарської королівської родини підніс, що здійсненє незалежності Болгарії вважає він завершенєм змагань в тім напрямі царя Олександра II., а королеви Фердинандови доряджував, щоби дбав о „згяду і лад“ на Балкані. У відповідь на се заявив король Фердинанд, що він вважає себе „виконником сих принципів“ і осередком для здійсненя балканського союзу, бо лише его можна мати на думці, говорючи про „згяду на Балкані“. З сих обох тоастів видко, що Болгарія має замір знов вийти в тісніші відносини з Росією, до якої тягнуть її під сию пору більше може утилітарні згяди, чям дійсна симпатія.

Між тим на болгарско-турецькій границі в області Тамкаш прийшло між турецьким і болгарським війском до завзятої стрілянини. Як доносять депеші, сию стрілянину вже застановлено. З болгарської сторони подають далеко більше число страт серед турецького війска, чим з турецької сторони; притім з болгарської сторони твердять, що турецьке війско перервало стрілянину на безпосередній розказ з Царгорода.

Положенє в Греції стає вельми грізним через те, що не улягає сумнівови, що народні збори проголосять злуку Крети з Грецією, не оглядаючи ся на держави. Атенські часописи, що стоять під цензурою військової ліги заявляють згідно, що годі з огляду на протести держав жертвувати дідичні народні інтереси.

Як виглядають вільномулярські мученики?

Знава уже річ, що вільнодумні часописи зачислили Феррера до ряду своїх мучеників. Ми уже знаємо, який був урвень моральности у Феррера. Я сам уже згадав, що він витуманив від одної побожної французької дами маєток, якого потім уживав до закладаня атеїстичних шкіл, а то тим способом, що післав їй з Ісуавії дуже гарну статую Матері Божої. Він посилав їй і поза тим ріжкі деволюціоналія, бо знав о тім добре, що се їй подобає ся. Коли би она була бідна, то він би був їй певно не посилав тих побожних предметів, се можна вносити з того, що Феррер, як показує ся тепер, був майстер у виловлюваню жіночих маєтків, щоби їх опісля ужити на масонські школи.

Кому як кому, але так вільнодумній часописи як Le Petit Temps, хиба мусимо вірити; а се, що она оповідає, потверджує наше твердженє. Іменно оповідає она, що на руки прокуратора республіки п. Моніє (Monier) вплинуло прошенє Лєопольдини Б. мешкаючої тепер в Лондоні о виданє процесу спадковій масі по Феррері о зворот 105.000 франків.

В залученім листі до прошеня пояснює она, звідки взяли ся єї претенсії до спадщини. А іменно: В 1900 році пізнала ся она з Франціском Феррером і навязала з ним тісніші відносини, тому що Феррер обіцював їй, що з нею оженить ся, хотяй в тім часі був уже жонатий. Се, що він має жінку, укривав перед нею так старанно, що она не могла якийсь час о тім зовсім довідати ся. Та була би о тім і не довідала ся, коли би не була наставала, щоби уже раз з нею звичав ся, коли вже їх відносини пішли за далеко. Притиснений до муру Феррер мусів признати ся, що він не може сповнити своєї обітницї, бо є уже жонатий. По тій так немилій для обоїх заяві повстали дуже бурливі сцени помежи ним а молодою женщиною. Не могучи ся позбути напасної женщины, обдумав Феррер зручний викрут. Ото заявив п. Лєопольдині, що він не живе з своєю правовою женою, що уже навіть одержав судову розлуку

ше. Господар мій нежонатий, инакшеб тут наведена була культура на всі ті кльомби та стежки. Ось тільки він виплекав кілька яблунь, груш, вишняк насадив.

Я лежу на траві, під дикою грушкою і бачу просто перед собою, червоні й жовті яблука й груші, спілі овочи на дереві. І щось дріжить в мені, як дивлю ся я на се дерево. Огяжена овочами деревина, пишна, горда, плодоносна, прекрасна... мов жінка в своїй дозрілій порі під останнім, горячим диханєм сонця.

Вже дивлю ся в небо. Воно чисте, блакитне, сьвіже. Ні хмаринки. Високо, високо по нім летять гуси у варій. Широко розкинувши крила рівно розсікають они повітре, — і немов сам я несусь у повітрі. Немов зливаю ся з усією природою. І голубить вона мене в обіймах своїх.

І віжу ся я... немов молодшаю, сили нові почуваю. Мрію... Бачу себе юнаком... Бачу свою наречену, тепер мою жінку, матір трьох, досить дорослих дітей. Й гаряче почутє розпирає груди. Коханьє... колиєсь то воно було у нас. Коханьє... віжне, палке почутє. Не вернеш ся вже, правда?

„Біле убрane замастить ся, як часто одягати его“. — пригадуєть ся мені реченє, яким відповів один юнак літньому вже чоловікові, коли обстоював перед ним правду й красу коханя у друге, в осени людини.

Літній каже, „але як я справді кохаю, як я зламав своє житє, поставив его зовсім на иншу лінійю... як мов коханє се щось чудове, правдиве, чисте“.

— Але зламали при тім житє і ще декому? Правда? Та й крім того, біле убрane замастить ся, як часто одягати его..

— А випрати?

— То буде вже випране. Чи не так само і з вашим коханьєм?

Саме як сї спогади заворушались в моїй памяті, мені кинуло ся у вічі біле дерево. Біле в цвїту — серед осінньої природи.

Що се? Підвів ся й побіг. Так, се цвїте

яблуня, а он біля неї груша, а он друга груша. Всі в білім убрані, як на весні.

Немов би й гарно, але й дивно разом!

Так; з далеку се дуже оригінально, а зблизка...

Взяв галузку, порушав. Осипають ся квіти. Схилив ся, понюхав. Не пахнуть квіти.

Придивив се. Білі, але не чисті, не весняні, не весняні...

„Біле убрane замастить ся, як часто одягати его“.

І сї білі в цвїту дерева в осінню пору, серед обтяжених овочами плодоносних дерев, не ніжать ока, не сповняють душу молодою радістю; навпаки щемить серце болем, і цвїт сей зайвим здаєть ся.

Прижмуриш очі і уявляєш, що се весняний цвїт, і хочеть ся пити красу его.

Розкриєш широко очі — й нема ілюзій.

Весняний цвїт на тлі осінньої природи... се небуденно, ново, оригінально... се підіймає нерви, будить фантазію, але... але...

На весні сї дерева можливо знов зацвїтуть.

Але прийде літо, они будуть безплідні. Прийде осінь, порідшає їх листє, і голі стоять вони серед прекрасних, плодоносних, обтяжених овочами деревин.

Вертав ся я до міста за місяць.

Таки цілий місяць украв собі, для себе.

День у день живучи на грудях природи — цілий місяць.

Цілий місяць всьміхалось мені осінне сонце, грїло мене, пекло навіть оноді та вливало мені в жили спокій.

Осінь — се спокій.

Не тремтить земля в горячих обіймах сонця, як в літку; не палить оно її жагучими поцілунками. Гріє, віжить її своїм погідним теплом і спокоєм напоює її всю.

Сяду з ранку у саду на горбочку та й сиджу цілу днину. Чисте небо, божественне повітря, спокійна ростина. З легка пошумить ли-

стем вітрець і то там, то инде скине велику жовту грушу або чисте червоне яблуко. І знов тихо, знов спокій. Земля скінчила свою працю й відпочиває.

Дивлю ся на озеро; воно сяє від ніжної усьмішки сонця, але й з кождим днем робить ся спокійнійше, наче застигає.

Кождий день засипає дерева новими барвами, і те, що було саме тільки зелене, коли я приїхав, стає і жовтим і червоним.

Так, осінь — се спокій і разом з тим мелянхолія.

Краса сей спокій і краса ся мелянхолія.

І перехід від одного до другого — се хвиля: безшумно зриваєть ся з дерева листячко і тихо опускаєть ся на землю.

Рано відїзжав я на стацию. Холодно було, але ясно безхмарно. Проісальним поглядом обняв холодне, застигле озеро; обійшов садок.

По дорозі мені траплялись дерева в ріжнобарвій листві. Кождому кидав я погляд, вливавсь очима в нього, щоб на довше в памяті его в держати.

А перед самою стациєю раптом виріс гайок, якого я й не помітив. Ідучи місяць тому, коли він був ще зелений. Він прикував тепер мої очі. Червоно-зелено-жовте листє ріжних тонів і відтінків; купа дерев фантастично-таємничих красок, змалювати які не вистарчить слів, треба фарб. Чорна земля вкрита барвистим килимом опавшого листя.

Чарівні барви прикули мої очі. Краса сих дерев промовляла до душі, чаруючи її й примушуючи схилити ся перед нею.

На порожнім, чорнім полі купа дерев ще в убрані, в такім привабно-чарівнім убрані.

Дарма, що листячко опадає; дарма, що нарешті всьо оно повинно осипати ся.

Раптом згадав я дерева в цвїту: сї білі яблуні й груші на тлі осінньої природи й жалем до них пройняла ся душа моя. Ні; не краса они, не житє они. Не чистий білий цвїт їх, і без запаху він.

Наталія Романович.

(la séparation judiciaire), та що тепер прийме французьке підданство, і що в таких разі не буде найменшої перепони до одержання розводу (le divorce) отже і до вінчання з п. Леопольдиною. П. Леопольдині подобався сей плян і вона успокоїла ся. Сцени однак, які меж ними мали місце перед тим, охолодили їх привязане до себе, а того холоду не могла навіть огріти дитина, плід обітниць подружжя, роблених Феррером. Сей холод довів вкінці до зірвання цілковитих зносин помежи недоспілими подругами, бо Феррер зволікав вічно і старався викрутити всілякими способами і від тої останньої обітниці. Та колиби п. Леопольдина не була мала жадного маєтку, то на тім зірванню було би і скінчилося, а сьвіт не був би довідався нічого ані про якусь там незаконну зв'язь мученика з п. Леопольдиною, ані про се, що мученик мав незаконну дитину. Але мученика скортіло витягнути руку по фортуна п. Леопольдини, но і ціла справа поспувала ся. А стало ся оно так:

Коли Феррер жив з п. Леопольдиною ще в згоді і обоє мріяло о будучім щастю, тоді п. Леопольдина на знак довіри до будучого мужа повірила йому веденню свого маєтку і в тій цілі виставила йому повноваження. Єї маєток складався з вартісних паперів, які представляли вартість около 100.000 (-сто тисяч) франків, а був уміщений в лйонськй банку. Щоби хтось міг витягнути маєток з Банку, о тім п. Леопольдина ані не думала, а щоби се міг зробити Феррер, се не прийшло їй навіть на гадку; бо се було уже по їх зірванню зносин. Но якеж було єї здивованє, коли она зажадала від Банку в 1906 році звороту зложених там паперів і довідала ся, що Феррер підняв уже її папери на підставі виставленого єму через неї повноваження і вивіз їх до Іспанії. Сего маєтку ужив він очевидно на закладанє атеїстичних шкіл. От чому то був він так милий масонському товариству, чому то масонські і вільнодумні часописи піднесли такий крик в єго обороні і представляли єго яко мученика за ідею! Бо причинний він був в роздобуванню маєтків для атеїстичних цілей товариства. Але п. Леопольдина не могла зрозуміти піднеслих плянів Феррера, що єї маєток піде на так благородні цілі, як обезвірюванє дїтий і перероблюванє їх на вільнодумців і зажадала від Феррера вяснення. Феррер був в таких разях дуже ніжний, тож з великою ніжністю відповів п. Леопольдині, щоби була спокійна, бо єї маєток винятний з Лйонського банку, а перенесений до зовсім нового банку в Барцельоні і буде їй небагом звернений. Але — як каже „Temps“, в краю наступив несупокій. Феррер за тим мусів думати про інші справи ніж про обсяжок звернення маєтку. Замотаний в процес Морраля (о атентат на іспанського короля в Мадриді), а описля в повстанє в Барцельоні мусів перед всім дбати, щоби десь скрити ся. Колиж Феррера таки зловлено, а по переведеніі процесі розстрілено, то п. Леопольдині не стало уже нічого, як тільки зголосити претенсії до маси. А тимчасом, нїм відбере свій маєток, то щоби не умерти з голоду в дитяню, мусіла прийняти обов'язок в Лондоні.

Так виглядають мученики вільнодумства, а патент на мученика виставили єму уже усі вільнодумні часописи; потвердив єго і у нас д. М. Л. Цікаво лише знати чи потвердять єго і французські суди? Если би так стало ся, то був він зовсім правосильний, бо потвержений не через „клерикальну мафію“, і вільномулярі могли би єго уже без перешкоди канонізувати...

Державна рада.

На засіданню в суботу в розправі над законом про побір новобранців соц. Шумаєр жалував ся, що державні конечности все висуває ся на перше місце а народні конечности остають не сповнені. Відтак домагає ся ра-

хунків з прилуки Босни і скликаня делегації і реформи карної процедури військової.

П. Козловский з вдоволенєм зазначає розвиток армії і карність полків, що признають і за границею. Домагає ся дворічної служби і нової процедури карної та знання полкового язика, заведеня курсів для неграмотних рільничої науки і узглядненя потреб населеня.

Міністер Георгі оправдує ся, що не з вини правительства опізнала ся нова карна процедура. Міністерство кр. оборони заводить великі новітні реформи, заводить курси неграмотних в рідній мові і введе такі курси рільничі. При тім вказує на занедбанє фізичного вихованя молодєжи в Австрії.

П. Цеглинський пригадує, що військова управа признала хоробрість руских вояків. Кождий Русин стоїть непохитно при монархії і династії, але що руский наїд не користує ся гожанськими правами, отже се викликує в широких верствах огірченє проти військової служби.

Русини готові груди свої наставляти за австрійську, але не за польську державу, а нині в дійсности живуть в польській області. Противите ся також уживанню війська до виборів Русини не можуть голосувати за тим законом, бо руске населенє не користує ся в повні гожанськими правами.

По промові Удржала, Єдека, Анзорге, Голя, Кльофача, Лібермана і генеральних бесідників Маєра та Гольбера і звітника Штайнера, ухвалено закон про побір новобранців в усіх трох читанях 191 голосами проти 121.

Слїдуюче засіданє ві второк о год. 11.

Хросимо відховити передплату.

Новинки

— Календар. Ві второк: руско-кат.: Памфіла; римо-кат.: Альбіна. — В середу: руско-кат.: Теодора; римо-кат.: Єлени п.

— Від адміністрації. З вивішним числом висилаємо чеки тим Вп. нашим передплатникам, котрі ще не вирівняли передплати найменше по конєць першого чвертьроку 1910, або не дістали письменної пригадки. Залагаючих з передплатою просимо, сплатити довг і відновити передплату, щоби ми не були приневолені замикати їм висилку нашої часописи.

— З Тернополя пишуть нам: Жиди засідають в радї громадській Тернополя ухвалили на останнім засіданню гром. ради враз з Русинами конкуренцію на будову тернопільської городської церкви. Поляки на превелике згіршенє Жидів доказували, що „cerkwi budować nie potrzeba“ і голосували усі против будови. Знаменне се і не потребує коментарів. Слїдуючого дня по сій ухвалі обняв управу міста правит. комісар др. Трємбалович, чоловік справедливий і об'єктивний, бо останні вибори громадські задля знаних порядків уневажили найвищі власти.

— Вістки з України. На останнім засіданню шкільної комісії міської ради в Київї розглянено проект будинка школи імени С. Грушевського на Курнівці. Комісія ухвалила поданий до розгляду їй проект будинка в українському стилі. В сїм будинку разом містити муть ся 3 школи і дитячий приют. Будуваня почнуть сю каменицю сего року.

Дірігент оркестри в театрі Мик. Садовського в Київї, Густав Єлінек, обходив дня 27. лютого 30-літній ювілей своєї музичної діяльности. Д. Єлінек був за часів Ярецького членом оркестри львівської опери, потім був дірігентом оркестри і учителем музики в муз. школі в Одесі а в укр. театрі Садовського є капельником від самого початку заведеня там оркестри. „Рада“ подає клішу є єго погрудєм.

З вказу катеринославського губернатора усунено з посади учителя школи на Лідівських шахтах, українського письменника Спиридона Черкасенка, за то, що він написав драму „Хуртовина“, за яку дістав місьлд арешту.

В Кременці волинським померла на тиф К. Шевченко (Снейда), артистка укр. театру Колєсниченка. (За „Радою“).

— В Буцневі, тернопільського повіта, посвячено дня 30. січня новий дім читальні „Просьвіти“ поставлений коштом 14.000 К. Дім читальні постав без жадних складаних жертв, а вибудовано єго майже в цілости з доходів читальняної крамниці. Читальня провадить від кількох літ взірцеву крамницю, котра остає під безпосереднім проводом, доглядом, контролею о. Ізидора Глиньського, місцевого пароха і голови читальні. З доходів і чистих зисків крамниці, які переховувано в касі — узбирано фонд кількатисячний, з котрим розпочато будову власного дому. Бракуючи фонди до будови випозичено в рускїм Повітовім Товаристві Кредитовім в Тернополі, а поручили за ті позички своїм маєтком селяни в Буцневі. Посвяченє нововибудованого дому відбуло ся при участі оо. Михалевича, Цурковського, Карпинського, Сьвітенького, Любовича і Заверухи, в присутности майже цілого села, делегатів філії „Просьвіти“ д-ра Голубовича і проф. Боднара, делегатів читалень з Серединок, Настасова, Острова і Березовиці великої. На очах всіх зібраних малювала ся щира радість з довершеня так величавого діла, — а о. Сьвітенький в гарно виголошеній промові дав вираз тим радісним чувствам, які філювали в грудях всіх учасників. — По посвяченню відбуло ся прийняте для учасників в великій салі нововибудованого будинку, в часі котрого виголошено відповідні промови, желаня і тоасти. Вечером того самого дня, на сцені нової читальняної салі відбув ся перший гімнастичний попис бунцівського „Сокола“, попереджений промовою д-ра Голубовича. „Подільське Слово“ пише з нагоди посвяченя сего читальняного дому: „Чому нема такої організації в кождім селі і чому в кождім селі нашого тернопільського повіту нема такої взірцевої крамниці і тако величавого власного дому, як в Буцневі? Не вдаючи ся в розбір тих питань, вискажуємо лишень бажанє, щоби в короткім часі всі села могли похвалити ся такими культурними здобутками, як Буцнева, де розумний провід і щира праця о. Глиньського сьвятити правдивий трикуф дня 30. січня 1910 року“.

— Зпід російського ярма. Петербурська „Рєч“ доносить з Кизва, що на основі останнього округника до губернаторів в справі немосковских товариств, тамошні власти замкнули 8 товариств українських і польських. Які між тими товариствами постигла ся сумна доля, ще не знаємо.

— Крути та не перекручуй комедию М. Старіцкого в 5 діях, відіграв вчєра театр львівського „Сокола“. На жаль деякі аматори не вивчили ся як слїд своїх ріль і через те акція йшла пияво і лєдві скінчила ся в 11. годині, коли можна було упорати ся з виставою до год. пів до 10-тої. Мимо того комедія ся повна гумору викликувала що хвила бурі сьміху між численно зібраною публикою. Найкрасіє був приготований і грав п. Петрович (псевдонім) ролю „аблаката“ а п. Утриско був знаменитий в ролі Печериці. Про інших не згадуємо, бо що їм з того прийде, коли переважно поідицисували ся псевдонімами. По що, скажемо, печатати на афіші імена граючих, коли они собі того не бажать і криють ся під „Петровичами“, „Чорненькими“, „Лачаківськими“ і т. п. Представленє зачало ся о годину пізнійше, як заповіджено. Се зовсім не сокільська точність.

— Також чисто по німєцки. В Штрасбурзі відбував ся концерт. Перед концертною салею находила ся одівальня, де концертні гості мали перед концертом пороздягати ся, щоби по концерті позабирати свої річи назад. Добродушний Француз, що мав пильнувати одежи гостей, не умів по німєцки і вивісив для вигоди гостей таблицю з написю „Vestiaire“ (зн. одівальня). Коли єго таблицю спостерегли Німці, накиннули ся на бідного Француза, як він сьміє виставляти французську напись, коли ту і німєцький край і німєцький концерт. Незражений напастями Німців Француз питає ся тільки, як має бути написане на таблиці. Напишіть „чисто по німєцки“, а як? питає дальше Француз. „Garderobe“ відповідають Німці. І добродушний Француз пригадує собі, що має уже готову таблицю в уступовім місці. Іде отже спокійно, забирає таблицю з написю Garderobe і уміщує її на місцє Vestiaire, а сю послїдню усуває. Але тепер котрий Француз прийшов, а побачив напись Garderobe, вищфував ся скоро назад, та спішив до дому. Причина сего була така, що Garderobe хотїй взяте з французського язика, але має инше значінє в німєцькїм язичі як у французкїм, а іменно: Garderobe значить тільки в німєцькїм язичі „одівальня“, коли у французкїм язичі означає „уступове місце“. І от причина, чому ні один з Французів не був на згаданім концерті. З того виходить наука: як то але брати з чужого язика слова і надавати їм инше значінє ніж они мали в своїм язичі.

КОНЕЦЬ ЗИМИ!!! зневолив продавати понизше цїн фабричних зимові товари
 БАРХАНИ — СКАРПИТКИ — ПОНЧОХИ — ПЛЕДИ — ХУСТКИ ЗИМОВІ, ВОЛЧКОВІ, ГІМАЛЯЯ — ВОЛЧКОВІ ГАЛЬКИ — ТРИКОТИ —
 І БОГАТО ІНШИХ РІЧЕЙ У ФІРМИ — — — І. ДРЕКСЛЕР СІНИ — Львів, пл. Капітульна 2.

— Св'ято здобути Бастилії. З весною сего року мають французські вільнодумці обходити пам'ять здобути Бастилії. Коли возьмемо сам факт здобути Бастилії, як він справді представляє ся, а не як нам его представили его «фільософи», то на правду подібними святкованями можна лише осмішити ся.

— Знищене одної компанії французского війська. З початком сего місяця вибрала ся французска компанія війська на переглядини Удаї в Мароко. По запевненю султана була се околиця зовсім спокійна і безпечна. Дятого Французи усїли собі спокійно в цілі відпочинку. Нараз випали тубольці зза корчів із за скал, коли Французи найменше того сподївали ся і знищили цілу компанію так, що лише кільком удало ся утечи. Згинув також капітан Флігеншуг (Альзаець) провідник експедиції.

— Жидівський дневник в Румунії. Румунські Жиди оснували дневник „Progresul“ (Поступ) якому віщують уже задалегіть великі успіхи, бо его буде підирати мільон румунських Жидів. Скріпить він ряди уже видаваних дневників жидівських в румунськїм язичі „Adevarul“ (Правда) „Orpina“ і „Dimineata“ (Ранок) і причинить ся до ще тяжшого пригнетеня Румунів як доси. А ярмо се неложене на румунський нарід мусить бути дуже тяжке, коли правдиві любители своєї вітчизни, письменники, адвокати і професори завязали товариство зване товариством „Жовтих“, яке витячило собі задачу заняти ся поліпшенем робітничої долі, щоби через те вирвати робітників з кігтів дотеперішних соціалістичних провідників, то є в більшій часті Жидами. Чи не здало би ся таке товариство і у нас?

— Муляй-Гафід а Франция. Франция вислала своїх послів з нотою, яку мали вручити Муляй-Гафїдови. Сей однак аві не думав прийняти послів на авдїенцію, бо був безнастанно п'яний. Дятого французский консуль в Фезі Галїяр мав в сїх днях доручити ему ultimatum повіставляючи султанови 48 годин до відповіді.

Оповідки.

— Надане презенти. Намісництво надало презенту на парохію цїсарского наданя в Микетичях о. Василеви Грицаєви, сотрудникови з Городенки.

На онодїшнім засіданю ради міста Теребовлї запрезентовано парохом на місце пок. о. Залуцкого 22 голосами на 37 голосуючих о. Стефана Мохнацкого, б. довголітнього касиєра Голов. Видїлу „Просвїти“.

— Тарасове св'ято у Відні. Віденські укр. рускі товариства „Сїч“, „Родина“, „Поступ“ і „Кружок земляків“ уладжують в понедїлок дня 28. с. м. спільно концерт в пам'ять Т. Шевченка в Lehrhaus VIII. Josefgasse 12

— З львівської архієпархії. Кандидати, що хотять прийняти тайну св'ященства, мають явити ся дня 7. марця с. р. в митрополічїм ординарїятї.

— З Перемишля. Молодіж рускої гімназії в Перемишлї уладжує в пам'ять Т. Шевченка концерт ві второк, 8. марця с. р. в салї «Народного Дому». Початок о 7. год. вечером.

— Ювілейне виданє „Русалки Дністрової“ з факсимілем письма, портретом і біограф. новинами до життєвнї М. Шашкевича брошуроване по 1 К, а в салюновій оправі по 1-60 К, вислав о. Застирець — Тернопіль

Наука, штука і література.

— Переклад з української мови. В ч. 21 часописи „Никольськ-Уссурійскій“ уміщено російскій переклад оповіданя В. Винниченка: „Честь“.

— Нове виданє «Кобзаря». Московский видавец Ситів незабаром випустить нове виданє «Кобзаря» Т. Шевченка під редакцією В. Доманицкого. Виданє се буде дешеве і на зразок того народного виданя, яке вийшло в Петербурзі в році 1908. Друкує ся оно в числі 20.000 примірників. Виходить, що за 4 роки в Росії видано «Кобзаря» 55.000 примірників — року 1907 — 10.000 примір., 1908 — 25.000 прим., і року 1910 — 20.000 примірників.

Телеграми

з дня 28. лютого.

Льондон. Король прийняв на послухаю Asquith-a, почім відбула ся кабінетова рада. Нинї має кабінет подати ся до дімісії.

Льондон. В Новім Йорку одержано з Пекїну телеграму, що англійский амбасадор при хїнськїм дворї зажадав вясненя від Хін в справі Тибету та запрстестував проти загорненя Тибету під виключно хїнську власть.

Царгород. В Яльова над морем Мормора вибухла якась незнана хвороба, на яку померло 300 осіб.

Відень. Міністер загр. справ гр. Еренталь повернув ту з Монахова.

Відень. Др. Люегер стає що раз слабшим і стратив по часті свідомість, що докола него дїє ся. Нинїшний бюлетин виказує: Бючка 88, теплота 37,9, діяльність серця що раз слабша. Хорий не приймає кормів.

РУСИНИ! Жадайте у всіх трафіках, торговлях і крамницях лише тукот і паперців з першої галицко-рускої фабрики Евгєна Біліньского в Збарзжі.

З доходу сеї фабрики йде 35% на будову церкви в Сеняві, 10% на школи і бурєи тов. педагогічного, а 5% на сироти і вдови по св'ященїках.

Держім ся покликү:
Свій до свого!

ПЕТРО ІВАН СЕНЮТА
артист-маляр,

одинокий руский ковдес. декоратор церков, і нач. директор Тов а для розв. рускої штуки у Львові приймає всякі замовленя входячі в обсяг прикрашуваня церков.
Львів, ул. Льва Сапїги 85. I. п.
112(17—20)

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

від 16. до 28. лютого 1909.

Найгарнійша сензация.

ФОКИ і ЛЬВИ МОРСКИ капітана Вебба. Верх трєсури. — PEMATE і БІЛІЙ зачарований готель. — OCCY LAHORES квартет париских апашів. — 6 УЛЯНОВ співи і танї російскї. — БУРМІСТР в КЛОПОТІ фарса. — ВІТОГРАФ 10 величавих новостий і т. д. і т. д.

Щоденно о 8. год. вечер представленє. В недїлі і св'ята 2 представленя о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що пятницї High-Life представленє. Білєти вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5

ДО
АМЕРИКИ
і **КАНАДИ**

скоро, дешево і вигідно перевозить

Лїнія Кунарда

ВІДЇЗД З ПОРТІВ В ТРИЄСТІ:

Паннонїя, 1. марця 1910.
Карпатїя, 6. марця 1910.
Ультонїя, 29. марця 1910.

З ЛІВЕРПОЛЮ:

Люзїтанїя, найбільший і найвеличавїший парохїд на свїті дня: 19/3, 9/4, 7/5, 28/5, 18/6 1910.

Мавританїя: 19/2, 12/3, 24, 30/4, 21/5, 11/6 1910 р.

Генеральна Агенция на Галичину і Буковину у ЛЬВОВІ ул. Городецька 99.

Цїна їзди з Триєсту до Нового Йорку III. класою 180 К за дорослу особу включно з поголовним а 100 К за дитину понизше 12 лїт разом з поголовним. 122 (3—?)

Образи Шевченка, Хмельницького, Краватки, герданц, сорочки, фартушки, шапки сокільскї і козацкї, альбоми, перфуми, спинки, брошки і шпильки з гербом, тутки і паперці рїжного рода поручають. — Склади „Сокільского Базару“ у Львові, Стрию і Станїславові.

Mit einem Griff

erhältst Du aus

Herders Konversations-Lexikon

zuverlässige Auskunft über alles, was Dir in Natur und Geistesleben begegnet.

Ein Konversationslexikon ist heute in jedem Hause unentbehrlich. Am neuen „Herder“ (8 Bände, K. 120.—) wird von der gesammten Kritik die Vollständigkeit, Klarheit, Sachlichkeit und glänzende Ausstattung gerühmt. Der billige Preis, der zudem in bequemen Teilzahlungen von K. 4.— an monatlich entrichtet werden kann, ermöglicht auch dem Mann mit kleiner Börse die Anschaffung dieses Wissenschatzes

Durch B. Herder Verlag, Wien I.

Wollzeile 33 zu beziehen.

Бюро учительске і службове

Марїї Немчиновскої, Львів, площа Академічна 3

Др. Богдан Барвіньскій:

Зїзд галицкого князя Данила з угорским колюем Белею IV. в Прешбурзі 1250 р. Історично-критична аналіза. Львів 1901. 16° ст. 18. — Цїна 50 сот.

Прешбурскій зїзд в справі спадщини по Бабенбергах. (Причинок до історії великого австрийского безкоролїва). Львів 1903. 8° ст. 27. — Цїна 30 с.

Жигимонт Кейстutowич, великий князь Литовско руский. Історична монографія. Жовква 1905. 8° ст. XIV+170. — Цїна 2 К.

Zygmunt Kiejstutowicz, książę starodubski. Львів 1906. 8° ст. 28. — Цїна 50 с.

Bogurodzicza dzewiczka a історичні висновки д ра Щурата. (В інтересі історичної правди). Львів 1906. мала 8° ст. 41. — Цїна 20 с.

Історичні причинки. Розвідки, замїтки і матерїали до історії України-Руси. I. Жовква 1908 мал. 8° ст. 170. — Цїна 2 К.

Історичний розвиток імені українсько-русского народу. Львів, мал. 8° ст. 41. Цїна 40 с.

Pieczęcie książąt halicko-włodzimierskich z pierwszej poł. XIV. w. Краків 1909. мал. 8° ст. 22. Цїна 40 с.

Pieczęcie bojarów halicko-włodzimierskich z pierw. połowy XIV. w. — вел. 8° ст. 4. Львів. Цїна 5 сот.

Дїстати можна в книгарні Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові, Ринок 10.

Товариство взаїмного кредиту

„Дністер“

у Львові, ул. Руска ч. 20.

Телефон ч. 788.

засноване при Товаристві взаїмних обезпечень „Дністер“ в р. 1895 на підставі закона о стоваришенях з р. 1873.

Одвічальність членів обмежена до подвійної висоти удїлу.

Цїлею Товариства є удїлюване кредиту своїм членам рїльникам обезпеченим в „Дністрі“ від більше літ.

Проценти від вкладок 4%, без потрученя податку рентового.

Вкладни приймає і виплачує Каса Дирекції Товариства в годинах урядових, від 8. до 2. год. в полудне.

Конто в Щадницї почтовій ч. 35.527.

Конто жирове в банку австро-угор.

Вкладни щадничі К 3,721.268.—

Удїли членскї К 284.195.—

Позички удїлені К 3,471.478.—

Канцелярї Товариства отворені перед полуднем.